

Slimību profilakses un kontroles centrs

Veselības sistēmas darbības snieguma novērtējums

EK projekta «Veselības sistēmas darbības novērtēšanas sistēmas izveide Slovēnijā un Latvijā» (*Developing Health System Performance Assessment for Slovenia and Latvia*) rezultātā 2018.gadā izveidots rādītāju kopums veselības aprūpes sistēmas darbības novērtēšanai. Tas raksturo sekojošas veselības aprūpes dimensijas:

- resursi (finanses, cilvēkresursi u.c. nodrošinājums),
- process (piemēram, pieejamība, kvalitāte, drošība),
- īstermiņa rezultāts (piemēram, saņemtā aprūpe, mirstība),
- ilgtermiņa rezultāts (piemēram, dzīvildze).

Indikatoru kopumā akcentētas četras prioritārās jomas: asinsrites sistēmas slimības, onkoloģija, psihiskā veselība, mātes un bērna veselība. Daļa rādītāju ir rēķināti un daudz izmantoti līdz šim (piemēram, priekšlaicīga mirstība no asinsrites sistēmas slimībām), daļa - nav plaši pielietoti (piemēram, mirstība 30 dienu laikā pēc akūta miokarda infarkta).

Ietvars paredz veikt indikatoru salīdzinošo novērtēšanu. Atkarībā no indikatora, novērtēšanu veic starptautiskā, reģionu, pašvaldību un pat veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju līmenī.

Katram rādītājam, veicot salīdzinošo novērtēšanu, tiek aprēķināti punkti, kas tam piešķir krāsu un vērtējumu. Tādejādi katrs rādītājs saņem "atzīmi" (skalā no 0 līdz 5). Rezultātus attēlo apļa diagrammās - jo tuvāk centram (zaļāks), jo labāks vērtējums.

Punkti	4-5	3-4	2-3	1-2	0-1
Krāsa	tumši zaļa	gaiši zaļa	dzeltena	oranža	sarkana
Veikums	Ļoti labi	Labi	Vidēji	Slikti	Ļoti slikti

Šāda vienota vērtēšana ļauj vairāku rādītāju vērtības attēlot vienā vizuālajā risinājumā, tādejādi iegūstot visaptverošāku ainu. Šis vērtējums sākotnēji ir kā signāls problemātisko jomu atrašanai, uzmanības pievēršanai. Tas norāda uz atšķirībām, veicina uzsākt padziļinātu situācijas izpēti, detalizētāku analīzi, ļauj identificēt labo praksi, kā arī pamanīt problēmas un meklēt to risinājumus. Ilgtermiņā tas palīdzēs monitorēt izmaiņas dinamikā, noteikt prioritātes, kā arī novērtēt pieņemtos lēmumus un veiktos pasākumus.

Turpinot darbu pie šī ietvara iedzīvināšanas, pakāpeniski tiks aprēķināti pārējie izvēlētie rādītāji, nepieciešamības gadījumā precizējot metodoloģiju, kā arī veicinot to izmantošanu ikdienas darbā, novērtējot veselības aprūpes sistēmas sniegumu dažādos veselības aprūpes līmeņos, diskutējot par rezultātiem ar nozares profesionāļiem.

Zemāk sniegts rādītāju vērtējuma atspoguļojums Latvijai (salīdzinošā novērtēšana ar 12 ES valstīm, kas vēsturiski un/vai sociāli ekonomiski līdzīgākas Latvijai) un reģioniem (salīdzinošā novērtēšana starp Latvijas statistiskajiem reģioniem). Jāņem vērā, ka daudzi procesa rādītāji raksturo tikai valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus. Šajā apkopojumā nav iekļauti aprūpes kvalitātes rādītāji, kas tiek vērtēti pakalpojumu sniedzēju līmenī un diskutēti profesionāļu lokā.

- **Latvija**
- **Zemgale**
- **Kurzeme**
- **Latgale**
- **Vidzeme**
- **Pierīga**
- **Rīga**

- **Rādītāju raksturojums**

<i>Saīsinājumi</i>			
HOPS	Hroniska obstruktīva plaušu slimība	OECD	Ekonomiskās Sadarbības un Attīstības organizācija
NMP	Neatliekamā medicīniskā palīdzība	PVO	Pasaules Veselības organizācija
NMPD	Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests	SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
NVD	Nacionālais veselības dienests	VI	Veselības inspekcija

©SPKC 2016. Visas tiesības rezervētas.